

(۱)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورایعالی برنامه ریزی

مشخصات کلی برنامه سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد

حقوق عمومی

کمیته برنامه ریزی حقوق
گروه علوم انسانی

مصوب دویست و نودو هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی
موافق: ۱۳۷۴/۲/۳

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی حقوق عمومی

دوره کارشناسی ارشد

کمیته تخصصی:

شاخه:

کدرشتہ:

گروه: علوم انسانی

رشته: حقوق عمومی

دوره: کارشناسی ارشد

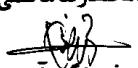
- شورای عالی برنامه ریزی در
موافق ۱۳۷۴/۲/۲ براساس طرح دوره
که
توسط کمیته حقوق
تهریه شده و به تائید این گروه رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل
(مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرده و مقرر میدارد:
- ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق از تاریخ تصویب برای کلیه
دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.
- الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می‌شوند.
- ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تأسیس می‌شوند.
و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می‌باشند.
- ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع خواهند
دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.
- ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۴/۲/۳۰ کلیه دوره‌های آموزشی و برنامه‌های مشابه موسسات در زمینه
حقوق عمومی در همه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مذکور
در ماده امنسون دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می‌توانند
این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.
- ماده ۳) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره: کارشناسی ارشد حقوق عمومی
در سه فصل جهت اجرای به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می‌شود.
دای صادره: جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۴/۲/۳۰

درمورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق عمومی

- (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق عمومی
که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود جا
اکثربت آراء به تصویب رسید.
(۲) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق عمومی
از تاریخ تصویب تا قبل اجراء است.

رأی صادره دویست و نود هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۴/۲/۳
در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق عمومی صحیح است بمورد
اجراء گذاشته شود.

مورد تائید است.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلهايگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: به معاونت آموزش وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجراء ابلاغ میشود.

سید محمد کاظم نائینی
نیپر شورای عالی برنامه ریزی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورایعالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی ارشد حقوق عمومی

کمیته تخصصی حقوق گروه علوم انسانی

برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته) حقوق عمومی

گروه: علوم انسانی
کمیته: تخصصی حقوق
رشته: حقوق عمومی
دوره: کارشناسی ارشد

شورایعالی برname ریزی براساس طرح دوره کارشناسی ارشد حقوق عمومی که توسط کمیته تخصصی حقوق گروه علوم انسانی شورایعالی برنامه ریزی تهیه شده و به تأثید این گروه رسیده است برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد که:

ماده ۱. برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق عمومی برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می شوند.

ب: مؤسستی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورایعالی برنامه ریزی می باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲. کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه کارشناسی ارشد حقوق عمومی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳. مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد حقوق عمومی در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

فصل اول: مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد (نایپوسته) حقوق عمومی

الف: مقدمه و تعریف:

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد (نایپوسته) حقوق عمومی براساس رهمودها و موافقت اصولی اعضاء محترم شورای عالی برنامه ریزی و سایر آئین نامه ها و مقررات آموزشی مربوط تنظیم شده است.

ب: هدف:

هدف از این دوره تربیت کارشناس ارشد در رشته حقوق عمومی است از طریق بلا بردن سطح اطلاعات و آگاهی و بیش حقوقی دانش آموختگان دوره کارشناسی همراه با فraigیری عملی روش تحقیق و تقویت قدرت استنباط و تجزیه و تحلیل مسائل حقوقی.

ج: طول دوره:

دوره کارشناسی ارشد (نایپوسته) حقوق عمومی حداقل شامل چهار نیمسال تحصیلی (با پایان نامه) و حداقل پنج نیمسال تحصیلی (با پایان نامه) است و هر دانشجو باید ۳۲ واحد را طبق برنامه تنظیمی بگذراند. به علاوه دانشجویانی که در دوره کارشناسی ۲ واحد معارف اسلامی و ۲ واحد منطق را نگذرانده اند باید این ۴ واحد را بعنوان دروس کمبود بگذرانند.

- د: شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد (نایپوسته) حقوق عمومی:
- کسانی می توانند داوطلب ورود به دوره کارشناسی ارشد (نایپوسته) حقوق عمومی گردند که دارای شرایط زیر باشند:
۱. دارا بودن گواهی نامه کارشناسی رشته حقوق یا معادل آن از کشورهای دیگر به تشخیص مراجع صلاحیتار.
  ۲. دارا بودن شرایط ورود طبق ضوابط وزارت فرهنگ و آموزش عالی مواد امتحان ورودی دوره کارشناسی ارشد توسط کمیته برنامه ریزی حقوق شورای عالی برنامه ریزی تعیین می شود.

هـ: واحدهای درسی:

تعداد کل واحدهای درسی رشته حقوق عمومی ۳۲ واحد به شرح زیر می باشد:

۱. دروس اختصاصی (اعم از الزامی و اختیاری) ۲۸ واحد طبق فهرست دروس.
۲. رساله ۴ واحد با توجه به آئین نامه کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی

برنامه ریزی

فصل دوم: برنامه

۱. دروس الزامی کارشناسی ارشد حقوق عمومی

کد درس	نام درس	واحد	ساعت	زمان ارائه	درس یا پیشناهای عملی
۱	مبانی حقوق عمومی	۲	۳۴	۳۴	-
۲	حقوق عمومی در اسلام	۲	۳۴	۳۴	-
۳	حقوق بین الملل عمومی	۳	۵۱	۵۱	-
۴	حقوق اساسی تطبیقی	۳	۵۱	۵۱	-
۵	حقوق اداری ایران	۲	۳۴	۳۴	-
۶	حقوق اداری تطبیقی	۲	۳۴	۳۴	-
۷	متون حقوق عمومی به زبان خارجی	۲	۳۴	۳۴	-
۸	حقوق کار	۲	۳۴	۳۴	-
۹	حقوق مالی	۲	۳۴	۳۴	-
۱۰	سمینار	۱	۱۷	۱۷	-
۱۱	رساله	۴	-	-	-
جمع					
		۲۵	۳۵۷	۳۵۷	-

توضیح: ۱. دانشجویان مکلفند برای هریک از دروس دوره کارشناسی ارشد حقوق عمومی به جز درس (متون) یک کار تحقیقی انجام و ارائه نمایند که طبق نظر استاد درصدی از نمره درس مربوط را تشکیل خواهد داد.

۲. دو واحد متون حقوقی عمومی به زبان خارجی ممکن است به تشخیص دانشکده مربوطه بیش از دو ساعت در هفته و در بیش از یک نیمسال تدریس گردد ولی در هر حال دو واحد محسوب می شود.

۲. دروس اختصاصی اختیاری کارشناسی ارشد حقوق عمومی

کد درس	نام درس	واحد	ساعت	زمان ارائه دوس یا پیشنباز	جمع نظری عملی
۱۲	تاریخ حقوق عمومی ایران	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۱۳	تاریخ تحولات حقوق عمومی در جهان	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۱۴	حقوق معاهدات بین المللی	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۱۵	حقوق حل و فصل اختلافات بین المللی	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۱۶	حقوق بین الملل اسلامی	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۱۷	حقوق کار تطبیقی	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۱۸	حقوق اساسی کشورهای اسلامی	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۱۹	نظام های انتخاباتی	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۲۰	جامعه شناسی حقوق عمومی	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۲۱	آزادیهای عمومی	۱	۱۷	۱۷	۱۷
۲۲	قراردادهای اداری	۱	۱۷	۱۷	۱۷
۲۳	حقوق شهری و روستائی	۱	۱۷	۱۷	۱۷
۲۴	تامین اجتماعی	۱	۱۷	۱۷	۱۷
۲۵	حقوق منابع طبیعی	۱	۱۷	۱۷	۱۷
۲۶	حقوق محیط زیست	۱	۱۷	۱۷	۱۷
۲۷	حقوق مخاصمات مسلحانه	۱	۳۴	۳۴	۳۴
جمع					
* دانشجویان موظفند حداقل ۷ واحد را از میان واحدهای اختیاری انتخاب و بگذرانند.					

فصل سوم: سرفصل دروس دوره 'کارشناسی ارشد
حقوق عمومی

۱. سرفصل دروس الزامی
۲. سرفصل دروس اختیاری

مبانی حقوق عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشنباز: ندارد

شماره درس: ۱

هدف: آشنایی کردن با مبانی و مباحث مطروحه در حقوق عمومی

سرفصل دروس:

بخش اول: کلیات

۱. مفهوم حقوق عمومی

۲. معیارهای تمايز حقوق عمومی از حقوق خصوصی

۳. حقوق عمومی در:

الف: کشورهای آنگلوساکسون

ب: کشورهای فرانسه - ایتالیا و سایر کشورهای غربی

ج: در کشورهای سوسیالیستی

بخش دوم: شاخه های مختلف حقوق عمومی

۱. حقوق اساسی

۲. حقوق اداری

۳. حقوق مالی و مالیاتی

بخش سوم: دولت

۱. حاکمیت

الف: مأخذ حاکمیت

ب: تحولات فکر حاکمیت

ج: حاکمیت الهی

د: حاکمیت مردم

هـ: حـاـكـمـيـتـ مـلـتـ

۲. رابطه حقوق عمومی و حکومت دولت
۳. حقوق فردی در رابطه با حکومت

بخش چهارم: گسترش مفاهیم حقوق عمومی به قلمرو حقوق خصوصی

۱. تحدید مالکیت حقوق زمینهای کشاورزی
۲. حق مالکیت‌های تعاونی

حقوق عمومی در اسلام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۲

هدف: آشنایی مفصل تر دانشجویان به حقوق عمومی اسلام و دیدگاههای فقهی در زمینه اموال عمومی و مداخلاتی که حکومت اسلامی می‌تواند در قلمرو عمومی نماید. این درس می‌تواند چهارچوب عملکردهای دولت (حکومت)، قضائیه و مقننه را در مقابل حقوق خصوصی اسلام رسم کنند.

سرفصل دروس:

بخش اول: رهبری و حکومت (ولایت عامه)

بخش دوم: وضع قوانین

بخش سوم: تشکیلات اداری

۱. قضائی
۲. سیاسی
۳. ثأمينی
۴. اقتصادی
۵. آموزشی
۶. بهداشتی
۷. تربیتی و غیره

بخش چهارم: بهره برداری

۱. بهره برداری از آبها، گیاهان، درختان، اراضی، معادن و سایر مشترکات و منابع

طبیعی

بخش پنجم: وظایف عمومی از قبیل:

۱. پرداخت مالیات
۲. وجود شرعیه
۳. خراج و مقاسمہ
۴. زکوہ
۵. سهم امام وغیره
۶. شرکت در مسائل نظامی
۷. ارشاد
۸. امر به معروف و نهی از منکر و نظریه اینها

بخش ششم: قواعد حقوق عمومی از قبیل:

۱. قاعده اشتراک تکلیف و احکام بین عالم و جاہل و مسلمان و کافر
۲. قاعده عدل و انصاف
۳. قاعده حب
۴. قاعده وجوب وفاء به عقود شروط، تعهدات وغیره.

حقوق بین الملل عمومی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۵۱

شماره درس: ۳

پیشیاز:

هدف: آشنا کردن دانشجویان با مباحث و شاخه های حقوق بین الملل عمومی بطور تفصیلی

سرفصل دروس:

استاد یک یا چند مبحث از مباحث کلی مربوط به حقوق بین الملل عمومی مانند منابع این رشته به علاوه یکی از شاخه های حقوق بین الملل مانند حقوق بین الملل توسعه و یا حقوق بین الملل محیط زیست را تعیین و تدریس می نماید.

حقوق اساسی تطبیقی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۵۱ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۴

هدف: آشنا کردن دانشجویان با حقوق اساسی کشورهای مختلف بر اساس روش‌های تطبیقی

سرفصل دروس:

بخش اول: مدخلی بر رشته حقوق اساسی تطبیقی:

۱. سابقه تاریخی

۲. علل تطبیق

۳. روش‌های مقایسه

۴. تعیین سطح مقایسه در میان سطوح زیر

الف: قواعد و مقررات

ب: نهادهای سیاسی

ج: رژیم سیاسی

د: نظام‌های سیاسی

بخش دوم: رژیم‌های سیاسی:

۱. انتخاب مهمترین عوامل ساختی هر رژیم

بخش سوم: تقسیم بندی رژیم‌های سیاسی موجود در جهان بر مأخذ ملاک‌های تطبیقی

پیش گفته:

۱. نظام‌های غربی یا دمکراسی‌های لیبرال

۲. تقسیم بندی درونی این رژیم‌ها از حیث:

الف: ساخت کشوری

- فدران

- متصرکر (بسیط)

- غیر متصرکر

ب: رئیس مملکت

ج: قوه مجریه

د: قوه مقننه

ه: مسئولیت یا عدم مسئولیت سیاسی مجریه و تعیین دو دسته بزرگ

- پارلمانی - ریاستی

۲. رژیم های متصرکر - اقتدارگرا - سوسیالیستی

بخش چهارم: رژیم های ریاستی

۱. ایالات متحده آمریکا

۲. کشورهای آمریکای لاتین

۳. موضوع چرخش رژیم های ریاستی به سوی ریاست‌گرایی و تحلیل حقوقی و ساختی آنها

بخش پنجم: رژیم های پارلمانی شامل:

۱. رژیم های پارلمانی دو حزبی:

الف: بریتانیا

ب: استرالیا

ج: کانادا

۲. رژیم های پارلمانی چند حزبی:

الف: رژیم سیاسی فرانسه (از حیث تاریخی) جمهوری چهارم و جمهوری پنجم بعنوان

رژیم نیمه ریاستی - نیمه پارلمانی

ب: رژیم سیاسی آلمان غربی

ج: دانمارک، سوئد، نروژ، فنلاند

- هلند و بلژیک

۳. رژیم سیاسی سویس بعنوان الگوی مخصوص فدرالی و حکومت دسته جمعی

بخش ششم: رژیم های سیاسی

الف: دمکراسیهای تودهای - چین

ب: رژیم‌های فاشیستی

- آلمان (نازی)

- ایتالیا (موسولینی)

ج: رژیم‌های اقتدارگرای جهان سوم

بخش هفتم: نهادهای مقایسه‌ای

۱. مجالس مشورتی و قانونگذاری

۲. قوه مجریه

۳. مسئولیت سیاسی مجریه در برابر مجالس

۴. نظامهای انتخاباتی

۵. بازبینی و انطباق قوانین عادی بر مأخذ قوانین اساسی - اسلوب‌های مرسوم در جهان

۶. تجدیدنظر در قانون اساسی

۷. احزاب سیاسی و نظامهای حزبی

حقوق اداری ایران

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشنباز: ندارد

شماره درس: ۵

هدف: تعمیق مفاهیم حقوق اداری ایران

سرفصل دروس: یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می شود.

بخش اول: سازمان های اداری جمهوری اسلامی ایران

۱. تعاریف

۲. مفاهیم

۳. اصول حقوق اداری

۴. قلمرو قانون و آئین نامه

۵. اشخاص حقوقی

۶. تمرکز و عدم تمرکز

۷. تنظیم سازمان های اداری در کشور

۸. اختیارات و مسئولیت ها و وظایف مسئولان کشور و نمایندگان قدرت مرکزی در سراسر کشور

۹. شوراهای سازمانهای انتخاباتی در حوزه های تقسیمات کشوری

۱۰. مؤسسات عمومی و انواع و چگونگی فعالیت دیگر سازمانها

بخش دوم: استخدام کشوری و مسئولیت مدنی دولت جمهوری اسلامی ایران

۱. مفاهیم استخدام

۲. مسائل استخدامی از آغاز ورود به خدمت تا پایان آن

۳. خسارات واردہ از اعمال اداری به مردم و سازمان های اداری دیگر.

بخش سوم: خدمات مهم اداری جمهوری اسلامی ایران

۱. مسائل نظری خدمات اداری

الف: خدمات آموزشی

ب: خدمات دفاعی

ج: خدمات بهداشتی

د: خدمات حمل و نقل

ه: خدمات صنعتی و تجاری

و: خدمات

بخش چهارم: اعمال اداری و دادگاههای اداری و دعاوی اداری در جمهوری اسلامی ایران

۱. مسائل مربوط به چگونگی دخالت اداره در زندگی روزانه

۲. تشکیلات دادگاههای اداری

۳. پیدایش دعاوی اداری و چگونگی حل و فصل آنها.

حقوق اداری تطبیقی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز:

شماره درس: ۶

هدف: آشنا کردن دانشجویان با حقوق اداری کشورهای مختلف بر اساس روش‌های تطبیقی

سرفصل دروس:

بخش اول: درآمدی در رشته حقوق اداری تطبیقی

۱. علل تطبیق

۲. روش‌های مقایسه

بخش دوم: نظام حاکم بر اعمال اداری

۱. در کشورها غربی (دموکراسی لیبرال)

۲. در کشورهای فدرال

۳. در کشورهای سوسیالیستی

بخش سوم: سازمانهای اداری

۱. در کشورهای غربی (دموکراسی لیبرال)

۲. در کشورهای فدرال

۳. در کشورهای سوسیالیستی

بخش چهارم: دادگاههای اداری

۱. در کشورهای غربی (دموکراسی لیبرال)

۲. در کشورهای فدرال

۳. در کشورهای سوسیالیستی

متون حقوق عمومی به زبان خارجی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۷

هدف: آشنا کردن دانشجویان با مفاهیم حقوق عمومی به یکی از زبانهای خارجی

سرفصل دروس: چون در دوره کارشناسی ارشد کتاب درسی با محتوای مشخصی مورد توجه نیست لذا استاد به اختیار خود یک یا چند مبحث از مباحث زیر را به زبان خارجی تعیین و تدریس می نماید.

۱. مسائل حقوق اساسی
۲. مسائل حقوق اداری
۳. مسائل حقوق مالی
۴. مسائل حقوق کار

حقوق کار

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۸

هدف: بررس حقوق کار از دیدگاه حقوق عمومی، بویژه برای تقویت ناطقی که دانشجویان نتوانسته اند در دوره کارشناسی برآن دست یابند. جنبه عمومی حقوق کار روز به روز در مقابل جنبه خصوصی آن تقویت می شود و این از بدایع این رشته در سطح کارشناسی ارشد است.

سرفصل دروس:

بخش اول: ضرورت مداخله قانونگذاران در روابط کارگر و کارفرما

۱. حسایت از کارگر

۲. جلوگیری از بروز اختلافات و تشنج در روابط طرفین

۳. جلوگیری از استثمار شدید کارگران توسط کارفرمایان

۴. ماهیت قواعد کار:

الف: جنبه امری این قوانین

ب: تحلیل مفهوم نظام عمومی اجتماعی

ج: لزوم رعایت حقوق بنیادی کارگر مانند حق کارگران، آزادی کار،

بخش دوم: نقش قوه مجریه در تنسيق روابط کار

۱. تنظیم و تدوین مقررات

الف: نقش شورای عالی کار و شورای عالی حفاظت فنی در زمینه تهیه آئین نامه های لازم

و اهمیت آئین نامه های مصوب این دو شورا

۲. برنامه ریزی در زمینه اشتغال و سیاست مزدى:

الف: آموزش حرفه ای

ب: کارآموزی

ج: افزایش مهارت

د: اشتغال اتباع بیگانه

هـ: بررسی و تصویب حداقل مزد و طبقه بندی مشاغل

بخش سوم: نظارت دولت بر اجرای مقررات کار و نقش آن در حل اختلافات ناشی از کار

۱. دلایل ایجاد وزارت کار و امور اجتماعی
۲. تحول این وزارت از آغاز تا کنون
۳. اهمیت بازرسی کار (با توجه به مقررات داخلی و بین‌المللی)
۴. نقش کارشناسان وزارت کار در حل اختلافات فردی و جمعی
۵. نظارت بر انعقاد پیمان‌های دسته جمعی کار...

حقوق مالی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۹

هدف: آشنایی کردن عمیق دانشجویان با قوانین و مقررات موجود در قلمرو مالی عمومی

سرفصل دروس:

بخش اول: ویژگیهای عمومی حقوق مالی

۱. قانون مالی

الف: وضع قانون مالی: مالیات قلمرو انحصاری قانونگذاری

- ریشه های قاعده

- اجرای کنونی قاعده

ب: اجازه سالانه

- قاعده اجازه سالانه

- گستره و اهمیت اجازه سالانه

ج: تفسیر قانون مالی: استقلال حقوق مالی

- تفسیر خاص وضعیت حقوقی بوسیله حقوق مالی

- گرایش این تعریف خاص به نفع اداره

د: دامنه و اهمیت استقلال حقوق مالی

- استقلال حقوق مالی در صورت سکوت قانون

- استقلال حقوق مالی مطابق با روح قانون

ه: قانون مالی در زمان و مکان

- اجرای قانون مالی در زمان

- اصل اجرای فوری

- اصل عطف به مسابق

و: اجرای قانون مالی در مکان

- مسائل مالیات مضاعف و قوانین مالیاتی
- راه حل های ممکن
- ۲. اداره ها

- الف:** سازمان اداره ها
- اداره مالیات های مستقیم
- اداره های دیگر مالیاتها
- ب:** امتیازات اداره ها
- قدرت تفتیش
- حق بازرسی
- حق بررسی استناد
- تقاضای تصریح و توجیه
- ج:** قدرت ارزیابی
- قدرت تفسیر حقوقی
- قدرت ارزیابی مالی
- د:** قدرت مجازات
- قدرت اخذ به شفعه و قدرت توقيف
- قدرت افزایش مالیات
- ه:** تضمین ها و امتیازات مربوط به وصول
- قدرت اجرای علی الراس
- صفت ممتاز مطالبات خزانه
- تضامن بدھکاران
- عدم تهاصر دیون و مطالبات دولت

۳. مراجعت

- الف:** رجوع به داوری یا مراجع اداری
- مراجعه به کمیسیونها
- ترکیب کمیسیونها
- کمیسیونهای داوری
- کمیسیونهای متخصصین
- ب:** قدرت کمیسیونها

- مداخلات ترافی و مداخلات غیر ترافی

- ارزش حقوقی تصمیمات کمیسیونها

ج: رجوع به اداره

- مراجعه برای جلب مساعدت

- مراجعه برای جلب مساعدت در مورد مالیاتهای مستقیم

- مراجعه برای جلب مساعدت در مورد مالیاتهای دیگر

د: مراجعه ترافی

- مراجعه ترافی به اداره مقدمه اجباری مراجعه قضائی

- مراجعه ترافی به اداره خارج از مراجعه قضائی

ه: مراجعه قضائی

- تبیز مرافعات قضائی و مرافعات اداری

- علت وجودی تبیز مرافعات قضائی و اداری

- ریشه تاریخی این تمایز

و: اعمال تمایز مرافعات قضائی و مرافعات اداری

- قلسر و صلاحیت

- تشابه قدرت دونوع دادگاه

ر: مرافعات کیفری

- مراجعه غیر جزائی

- کنترل مجازاتهای اداره

- مجازاتهای دادگاه غیرجزائی

ز: مرافعات جزائی به معنای واقعی

- دادگاه صالح

- ماهیت مجازات

۴. حقوق مالی در اسلام

- فی

- غنیمت

- خراج و مقاسمه

- زکوة و سهم امام

- جزیه اهل ذمه

- اندال
- کفارات
- اراضی
- بهره برداری از اراضی
- ارث کسانی که وارثی ندارند
- مشترکات
- احیاء اموات
- اموال عمومی
- حریم ملک
- بیت المال و مصارف آن و مسائلی از این قبیل

۲. سرفصل دروس اختیاری دوره کارشناسی ارشد
حقوق عمومی

تاریخ حقوق عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۱۲

هدف: آشنایی با سیر حقوق و نظام های گذشته ملل - ایام باستان، دوره های اسلامی، قرون وسطی، قرون هندهم و تحولاتی که منجر به نظام های حقوقی کنونی شده است.

سرفصل دروس:

بخش اول: کلیات

۱. تاریخچه تحول حقوق عمومی در جوامع باستانی

۲. تاریخچه تحول حقوق عمومی در ایران قبل از اسلام

بخش دوم: تاریخ حقوق عمومی از بعد از اسلام

۱. تاریخچه حقوق عمومی از آغاز اسلام تا اوائل مشروطیت

۲. مشروطیت و تحول حقوق عمومی

۳. بررسی قوانین و مقررات منبعث از جنبش مشروطیت

الف: قانون اساسی

ب: قوانین مالی و مالیاتی

ج: قوانین جزائی

د: تحلیل مقررات حقوق عمومی در استاد مختلف قانونی

بخش سوم: تحول حقوق عمومی در دوران معاصر

۱. تحول حقوق عمومی از آغاز مشروطیت تا ۱۳۵۷

۲. حقوق عمومی و جمهوری اسلامی ایران

تاریخ تحولات حقوق عمومی در جهان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیشنباز: ندارد

شماره درس: ۱۳

هدف: آشنا کردن دانشجویان با تحولات تاریخی حقوق عمومی در جهان می باشد.

سرفصل دروس:

بخش اول: حقوق عمومی دینی

۱. تعریف دین

۲. انواع دین

۳. خاستگاه ادیان (مشرق زمین سرزمین پیامبر خیز)

۴. مقررات حقوق عمومی دینی در بین الهرین (سومر، اکد، بابل، آشور)

۵. مقررات حقوق عمومی دینی در مصر

۶. مقررات حقوق عمومی در هند

۷. مقررات حقوق عمومی در چین

۸. حقوق عمومی در ژاپن

۹. حقوق عمومی در ایران مادی، هخامنشی و اشکانی و سامانی

بخش دوم: حقوق عمومی بشری

۱. حقوق عمومی بشری در یونان

۲. حقوق عمومی بشری در رم

۳. ظهور مسیحیت در اروپا و پیدایی حقوق کلیسا

۴. حقوق عمومی با منشاء مذهبی جدید (اسلام) در مشرق زمین

الف: حقوق عمومی در دارالاسلام و تجزیه دارالاسلام به واحدهای سیاسی مختلف

ب: تحول در مفهوم حقوق عمومی اسلام

۵. حقوق عمومی مغولی

۶. جنگهای صلیبی و تغییر در مفهوم و منشاء حقوق عمومی در سرزمین‌های دست بدست شونده میان مسیحیان و مسلمانان
۷. اروپا و تشub مذهبی؛ ظهور پرستانتیزم - کالوئیسم - ارتدکس، کاتولیک - انگلیکان
۸. انقلابات مردمی در غرب
- الف: انقلاب ۱۶۶۸ انگلیس
- ب: انقلاب ۱۷۷۶ در آمریکا
- ج: انقلاب ۱۷۸۹ در فرانسه
- د: انقلابات ۱۸۴۸ در دیگر مناطق اروپا و در نتیجه برقراری اصل انسانیت فرد (پیدایی مفهوم حدید در حقوق عمومی)
۹. استقرار سلطه و نفوذ اروپا در شرق:
- الف: خاورزمین و آمیختگی حقوق مشرق زمین با حقوق غربی
- ب: تغییر در مفهوم و منشاء حقوق عمومی
۱۰. انقلاب سوسیالیستی اکتبر ۱۹۱۷ روسیه و استقرار اصل اصالت جمع و تغییر در مفهوم و معنی حقوق عمومی، گسترش قلمرو اجرای نظام حقوق مبنی بر اصل اصالت جمع (سوسیالیسم).

حقوق معاهدات بین المللی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۱۴

هدف: آشنایی دانشجویان کارشناسی ارشد با جنبه هایی از حقوق بین الملل در موضوع
معاهدات بین المللی

سرفصل دروس:

بخش اول: انعقاد معاهدات

۱. تعریف معاهده و ماهیت حقوقی آن
۲. قواعد کلی مربوط به انعقاد معاهدات
۳. مراحل شکل گیری و تشریفات شکلی انعقاد معاهدات
۴. دسته بندی معاهدات
۵. شرایط اساسی اعتبار معاهدات
۶. آثار و تفسیر معاهدات

بخش دوم: تأثیر تحولات بین المللی در معاهدات

۱. معاهده و سلسله مراتب قواعد حقوقی بین المللی
۲. اصلاح و تغییر معاهدات
۳. جانشینی دولت ها و معاهدات بین المللی

بخش سوم: اختتام و انطفاء معاهدات

بخش چهارم: معاهدات منعقده توسط سازمان بین المللی و قواعد لازم الاجرا برای نگونه
معاهدات

حقوق حل و فصل اختلافات بین المللی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۱۵

هدف: بررسی شیوه‌های بین المللی در قضاوت و داوریها در خصوص مرافعات و اختلافات بین دولتی یا اعضاً آنها

سرفصل دروس:

بخش اول: مفهوم و دسته بندی اختلافات بین المللی

۱. تعریف اختلافات بین المللی، دسته بندی اختلافات بین المللی

بخش دوم: راههای حقوقی حل و فصل اختلافات بین المللی

۱. داوریهای بین المللی:

الف: تعریف داوری و تحول تاریخی آن

ب: رضایت دولت در مراجعت به داوری

ج: آئین محاکم داوری

د: حکم داوری و آثار آن

ه: داوریهای مهم دوجانبه

۲. رسیدگی قضائی بین المللی

الف: مختصراً از دیوان دائمی دادگستری بین المللی

ب: دیوان بین المللی دادگستری - سازمان دیوان - صلاحیت‌های دیوان (مشورتی و ترافعی) - آئین دادرسی دیوان - احکام

بخش سوم: راههای غیرحقوقی حل اختلافات بین المللی

۱. طرق بی‌واسطه یا مستقیم

الف: مذاکرات: تعریف و روش‌های مذاکره، دسته بندی مذاکرات، موقعیت

مذاکرات در میان سایر طرق حل اختلافات

ب: مشاوره و نظرخواهی

۲. طرق مع الواسطه حل اختلافات

الف: طرق دیپلماتیک: پایمردی، میانجیگری، تحقیق، سازش

ب: طرق سیاسی حل اختلافات در کادر جامعه ملل سابق

ج: در کادر سازمان ملل متعدد

د: در کادر اتحادیه کشورهای اروپایی

ه: در کادر اتحادیه کشورهای آفریقا

و: در کادر سازمان کشورهای آمریکائی

حقوق بین الملل اسلام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۱۶

هدف: بررسی دیدگاه اسلام در زمینه مسائل حقوق بین الملل است.

سرفصل دروس:

بخش اول: طرح سه مرحله‌ای نظام بین المللی از دیدگاه اسلام

۱. تئوری حقوق بین الملل
۲. طرح حقوق اساسی بین المللی
۳. طرح حکومت واحد جهانی

بخش دوم: مطالعه تطبیقی

۱. مطالعه تطبیقی حقوق بین الملل عمومی و منابع آن و نقدی بر نظام حقوق بین الملل کنونی و ضعفهای تئوریکی نظام کنونی حقوق بین الملل و ضعفهای کاربردی آن و ناتوانی سازمان ملل متحد و شورای امنیت و دیوان دادگستری بین المللی و بن بست عملیات نظامی صلح و ماهیت استکباری نظام بین الملل کنونی

بخش سوم: صلح و جنگ در اسلام

۱. اصل قرادادی کردن روابط بین الملل و جغرافیای سیاسی جهان از دیدگاه فقه اسلامی
۲. مسئله شناسائی و تئوری کشور
۳. انواع قراردادهای بین المللی
۴. آثار حقوقی صلح و جهاد و شرائط و مقررات آن
۵. آثار حقوقی ناشی از جنگ

بخش چهارم: مسائل حقوق بین الملل خصوصی از دیدگاه فقه اسلامی

-
- ۱. تابعیت
  - ۲. پناهندگی
  - ۳. تعارض قوانین
  - ۴. حقوق اقلیتها

بخش پنجم: اصول و روابط بین الملل و تحولات حقوقی آن در میان مسلمین

- ۱. در عصر پیامبر (ص)
- ۲. در عصر خلفاء راشدین
- ۳. در دوران خلفاء بنی امية و بنی عباس
- ۴. دوران خلافت عثمانی تا جنگ بین المللی

حقوق کار تطبیقی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۱۷

هدف: بررسی و مطالعه مبانی و شیوه های حقوقی کار از زاویه مقایسه نظام های مختلف حقوقی و بین المللی است

سرفصل دروس، (۳۴ ساعت): در هر نیمسال به انتخاب استاد یک یا چند موضوع از موضوع های زیر، با توجه به حقوق کشورهای دیگر و به ویژه با تأکید بر رویه قضایی دیگر کشورها تدریس می شود:

I. در زمینه روابط قراردادی کارگر و کارفرما:

۱. معیار تشخیص کارگر

۲. انتقال کارگاه و تأثیر آن در رابطه کارگری و کارفرمایی

۳. تعلیق قرارداد کار (موجبات، شرایط و آثار آن)

۴. انحلال قرارداد کار به ویژه موضوع اخراج فردی و اخراج جمیعی (اخراج به دلایل اقتصادی) و تحول مقررات کشورهای مختلف در این زمینه

II. حدود اختیارات کارفرما در مدیریت کارگاه و مشارکت با نظارت کارگران: بررسی موضوع در نظام های مختلف اقتصادی و سیاسی، با تکیه بر قانون شوراهای اسلامی کار و مطالعه حقوق کشورهای با نظام اقتصادی - سیاسی متفاوت

III. تکالیف کارفرما در مورد رعایت شرایط قانونی کار به ویژه مسئولیت کارفرما در برابر مقررات حفاظت فنی و ایمنی و بهداشت و نیز مسئولیت کارگران در این زمینه (با توجه به رویه قضایی)

IV. بخش هایی از شرایط کار مانند شرایط کار زنان یا نوجوانان...

حقوق اساسی کشورهای اسلامی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس:

پیشنباز: ندارد

شماره درس: ۱۸

هدف: مطالعه اختصاصی نظام های اساسی موجود در کشورهای اسلامی و بررسی جنبه های اسلامی آن در مقایسه با پیوندهای حقوقی غرب و شرق.

سرفصل دروس:

۱. عربستان سعودی
۲. مصر
۳. الجزایر
۴. تونس
۵. مراکش
۶. لیبی
۷. سوریه
۸. پاکستان
۹. سودان
۱۰. اندونزی
۱۱. ترکیه
۱۲. امارات متحده عربی
۱۳. عراق
۱۴. سایر کشورهای اسلامی

نظام های انتخاباتی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشنباز:

شماره درس: ۱۹

هدف: مطالعه حقوق انتخاباتی و نظام های مختلف انتخابات در کشورهای مختلف هم از لحاظ نظری و هم با توجه به عملکردها از حیث قوانین کشورهای مختلف است

سرفصل دروس:

بخش اول: کلیات

۱. تعریف انتخابات
۲. تاریخچه انتخابات با تکیه بر انتخابات جدید
۳. معنی و مفهوم انتخابات
  - الف: گزینش طبقه فرمانروا
  - ب: تعیین نایبینده و سخنگو
  - ج: اعمال حقوق دموکراتیک و شهروندی

بخش دوم: منابع حقوق انتخاباتی

بخش سوم: حد و مرز اعمال انتخابات:

۱. تهیه مقدمات توسط مسئولان
۲. اعلام و پذیرش نامزدها
۳. نظارت بر انتخابات با شیوه های مختلف
۴. مبارزه های انتخاباتی
۵. رأی گیری
۶. فرائست آراء
۷. اعلام نتیجه

۸. دعاوی انتخاباتی و مراجع رسیدگی

بخش چهارم: انواع انتخابات:

۱. انتخابات محدود

الف: انتخابات بر اساس شرایط مالی

ب: انتخابات بر اساس ظرفیت‌ها و امتیازهای اجتماعی

ج: محدودیت‌های سنی - جنسی - تزادی - محکومیت‌ها (جزائی، غیرجزائی)

د: شرایط رأی دهنده‌گان و شرایط انتخاب شونده‌گان

۲. انتخابات تمايزی

۳. انتخابات عمومی

۴. حوزه بندی‌ها

۵. تقلیبات انتخاباتی

۶. انتخابات مستقیم - انتخابات غیرمستقیم

۷. در دمکراسیهای مستقیم - در دمکراسیهای غیرمستقیم

۸. دو مرحله‌ای - دو درجه‌ای

۹. انتخابات رئیس جمهور و اعضای قوه مجریه

۱۰. انتخابات نماینده‌گان

بخش پنجم: روش‌های مختلف انتخاباتی

۱. نظام تناسبی و انواع آن

۲. نظام اکثریتی و اقسام آن

الف: آراء دسته جمعی

ب: آراء تکنام

بخش ششم: تأثیر انتخابات بر حکومت و احزاب

۱. حزب و انتخابات

۲. سندیکاهای و انتخابات

۳. گروه‌های ذی نفوذ و انتخابات

الف: نظام تناسبی و احزاب متعدد

ب: نظام اکثریتی دو مرحله‌ای و نظام چند حزبی

ج: نظام اکثریتی یک مرحله‌ای و نظام دو حزبی

بخش هفتم: مسائل متنوع انتخابات

۱. انتخابات در کشورهای لیبرال غربی
۲. انتخابات در کشورهای تک حزبی و سوسیالیست

جامعه شناسی حقوق عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۲۰

هدف: استفاده از شیوه های علم جامعه شناسی برای مطالعه پدیده های حقوقی و دادن دید جدید به دانشجویان کارشناسی ارشد در زمینه مطالعات فی حقوقی.

سرفصل دروس:

بخش اول: کلیات

۱. جامعه شناسی حقوق چیست؟

الف: حقوق موضوع علم است

ب: حقوق یکی از علوم اجتماعی است

ج: نظریات معنوی حقوق

د: نظریات مادی حقوق (مارکسیسم)

ه: بینش جامعه شناختی

بخش دوم: مسائل کلی جامعه شناسی حقوق

الف: شیوه های تحقیق

ب: روش تفسیر قوانین

ج: منابع حقوق

د: صورت گرائی

بخش سوم: شکل گیری اجتماعی قاعده حقوقی در چهارچوب تحول دولت (جامعه متتشکل)

۱. توسعه حقوق عمومی

۲. محدود شدن بیش از پیش اراده فردی

۳. خصلت تحول پذیری قاعده حقوقی از زمان تشکیل تا اجرا و از اجرا تا نسخ

بخش چهارم: بررسی جامعه شناختی منابع:

۱. عرف

۲. قانون

۳. رویه قضائی

۴. دکترین

بخش پنجم: علم حقوق یا حقوق شناسی

۱. حقوق علم است یا فن

۲. چگونگی صورت بندی این علم

۳. روش‌های جامعه شناختی برای مطالعه علم حقوق

الف: استفاده از آمار

ب: مردم‌نگاری

ج: اسناد نوشتہ

د: طبقه بندی

الف: حقوق غربی

ب: حقوق اسلامی

ج: حقوق هندی

د: حقوق چینی

بخش ششم: مسائل معاصر حقوق

۱. از تعدد به سوی وحدت آیا ممکن است؟

۲. تماس‌ها

۳. ایجاد شباهت بین جوامع مدرن

۴. دریافت‌ها در اثر گسترش روابط بین‌الملل

۵. دولت و توسعه دامنه حقوق عمومی

آزادیهای عمومی

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۱۷ ساعت

پیشیاز:

شماره درس: ۲۱

هدف: در این درس تحول تاریخی آزادیهای عمومی در کشور، سپس چگونگی تنظیم آن در قوانین بررسی می شود.

سرفصل دروس:

بخش اول: مبنای قانونی آزادیهای عمومی:

۱. اصل برابر شهر وندان در برابر قانون

۲. حالتهاست اشتغالی مانند حکومت نظامی

۳. محدودیت های آزادی در زمان جنگ، آشوب و ...

بخش دوم: آزادیهای فردی

۱. امنیت فردی

۲. حق دفاع

۳. دخالت اداره در محدود کردن آزادیها

۴. حق مسافرت

۵. حق اشتغال به کار

۶. حق انتخاب مسکن

۷. حق آزادی مکاتبات و ارتباطات (تلفن، تلگراف، تلکس)

۸. آزادی عقیده

۹. امنیت های مذهبی

۱۰. آزادی مطبوعات

۱۱. آزادی های فرهنگی

۱۲. حق اجتماعات
۱۳. راهپیمایی
۱۴. حق تشکیل جمعیت (حزب، سندیکا، انجمن)
۱۵. حق مالکیت
۱۶. حق تجارت
۱۷. حق اشتغال به فعالیت‌های صنعتی و کشاورزی.

قراردادهای اداری

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۱۷ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۲۲

هدف: مطالعه قراردادهای اداری، درچهار چوب حقوق عمومی و مقایسه شیوه‌های مربوط به قراردادهای حقوق خصوصی.

سرفصل دروس:

بخش اول: کلیات: مفاهیم قراردادهای اداری و تفاوت آن با قراردادهای دیگر

۱. مراحل تکوین، اجراء و اختتام قراردادهای اداری

الف: مراحل تکوین (شرایط تکوین، شرایط اعتبار و نحوه انعقاد) قراردادهای اداری

ب: اجراء قراردادهای اداری (اصول کلی - تعهدات طرف مقابل و ضمانت اجراء قراردادهای اداری)

ج: نقش سازمانهای اداری در اجرای قرارداها (اصول کلی - دخالت اداره در قراردادهای امتیاز و خدمات عمومی و غیره)

د: اختتام قراردادهای اداری (نشوری کلی - آثار وقایع غیرقابل پیش بینی - اعمال حاکمیتی، پایان قراردادهای امتیاز - پایان قراردادهای خدمات عمومی و غیره)

۲. طرق حل اختلافات ناشی از قراردادهای اداری

الف: طرق غیر حقوقی حل اختلافات (رجوع به اداره - طرق دوستانه)

ب: طرق حقوقی حل اختلافات (رجوع به دادگاههای اداری - رجوع به دادگاههای عمومی)

حقوق شهری و روستائی

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۱۷ ساعت

پیشیاز: ندارد

شماره درس: ۲۳

هدف: درس حقوق شهری در جهت پاسخ‌گویی به نیازهای دنیای جدید و گسترش مفهوم شهر و مسائل بفریج آن است و حقوق روستائی برای آشنایی با معضلات و مسائل روستا و کشاورزی و راه حل‌های حقوقی آن است.

سرفصل دروس:

بخش اول: حقوق شهری

۱. شهر چیست:

الف: تعریف تاریخی و جامعه شناختی

ب: تعریف حقوقی

ج: بررسی شهرها بطور مقایسه‌ای

۲. نحوه اداره شهرها

الف: شهر بعنوان بخشی از کشور وحدت‌گرا - قسمتی از تقسیمات کشوری - انجمن‌ها و شوراهای انتخابی

ب: مسئولین شهر: اداری و مرکزی - انتخابی نظیر شهردار

ج: مقررات مقایسه‌ای

- تقسیم‌بندی شهرهای بزرگ

- مادر شهرها (متروپل) و احکام مربوط به آنها

- شهر در قالب واحدهای بزرگتر - شهرستان - استان

ه: شهر بعنوان دولت - شهرهای حاکم و نیمه حاکم - بخشی از فدراسیون‌ها در یونان قدیم - در رم قدیم و سایر مثالها - کامون‌های سویس - ایالات امریکا - لیزه‌های آلمان

۳. نحوه اداره شهرداری‌ها

الف: اعتبارات دولتی

ب: عوارض شهری
ج: کمک های خصوصی
د: بررسی مقایسه ای

۴. دادگاههای صالح و نحوه رسیدگی به اختلافات مربوط به شهر

الف: میزان مداخله دادگاههای عمومی

ب: دادگاههای اختصاصی

۵. انتخابات انجمن ها و شوراهای شهری: حقوق انتخابات

۶. نحوه توزیع اعتبارات دولتی

الف: در شهرهای عادی

ب: در دولت شهرهای عضو فدراسیون

۷. موضوع اراضی شهری

الف: محدوده های متوسط مدت ۵ تا ۱۰ ساله

ب: محدوده بلند مدت

بخش دوم: حقوق روستایی

۱. روستا چیست

الف: مشخصات جامعه شناختی روستا

ب: حقوق روستاهای

۲. روستا بعنوان یک واحد حقوقی مستقل

۳. روستا بعنوان بخشی از واحدهای پایه روستایی (کمون، بلوک، بخش و نظائر آن)

۴. انجمن ها و شوراهای روستایی - مقررات مقایسه ای (ایران، برخی از کشورها به انتخاب استاد)

۵. تحولات ارضی کشاورزی از گذشته های دور تا اوائل انقلاب (از دیدگاه حقوقی)

۶. وضع اراضی کشاورزی ایران در حال حاضر

۷. عوارض روستائی و نحوه هزینه آنها

۸. مساله آرایش سرزمینی با توجه به تحولات جمعیت و نیازهای اقتصادی در ایران (بررسی مقایسه ای).

تأمین اجتماعی

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۱۷ ساعت

پیشنباز: ندارد

شماره درس: ۲۴

هدف: تأمین اجتماعی یکی از صور حقوق اجتماعی و برای بررسی حسایت‌هایی است که دولت‌ها باید از افراد انجام دهد هدف آشنائی دانشجویان با این مباحث است.

سرفصل دروس:

بخش اول: کلیات

۱. مفهوم تأمین اجتماعی از لحاظ تحول تاریخی و چگونگی گسترش حمایت‌های آن
۲. کلیاتی درباره بیمه‌های اجتماعی و دیگر روش‌های تأمین اجتماعی
۳. اشخاص مورد حمایت تأمین اجتماعی و تشریع قلمرو تأمین اجتماعی
۴. حمایت از جهت مراقبت‌های پزشکی
۵. مستمری دوران بیماری، زایمان
۶. مستمری‌های حوادث ناشی از کار و بیماری‌های شغلی
۷. مستمری از کارافتادگی
۸. مستمری پیری (بازنشستگی) و مستمری وظیفه بازماندگان
۹. مستمری بیکاری
۱۰. کمک عائله مندی
۱۱. چگونگی تأمین منابع مالی تأمین اجتماعی (پرداخت حق بیمه، استفاده از منابع عمومی و دیگر روش‌ها)
۱۲. نظام اداری تأمین اجتماعی
۱۳. رابطه تأمین اجتماعی و عوامل اقتصادی و اجتماعی
۱۴. معیارهای بین‌المللی در زمینه تأمین اجتماعی

بخش دوم: تأمین اجتماعی در کشورهای مختلف

۱. بررسی مسائل تأمین اجتماعی در ایران
۲. مطالعه تطبیقی در هریک از مباحث ذکر شده در بخش اول براساس تعدادی از کشورهای در حال توسعه
۳. مطالعه تطبیقی در هریک از مباحث ذکر شده در بخش اول براساس تعدادی از کشورهای پیشرفته صنعتی
۴. مطالعه تفضیلی در یکی از زمینه‌های بحث مثلاً روش‌های تأمین منابع مالی تأمین اجتماعی.

حقوق منابع طبیعی

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعت تدری: ۱۷ ساعت

پیشنباز:

شماره درس: ۲۵

هدف: شناخت مقررات داخلی و مقایسه ای منابع طبیعی و مطالعه جنبه های حقوقی منابع طبیعی که در توسعه کشورها نقش فوق العاده ای خواهد داشت.

سرفصل دروس:

بخش اول: کلیات

۱. اهداف حقوق منابع طبیعی

۲. تعریف

۳. تاریخچه

بخش دوم: اساس نظام مالکیت درمورد منابع طبیعی

۱. قلمرو عمومی

۲. قلمرو خصوصی

بخش سوم: حفظ میراث مشترک بشر در سطح ملی و بین المللی

۱. مؤسسات ذینفع

بخش چهارم: حقوق موضوعه در مورد حقوق منابع طبیعی

۱. حقوق منابع طبیعی جنگلی

۲. حقوق منابع طبیعی محیط های دریایی و آبی

۳. حقوق منابع طبیعی کانی

۴. شکار و حقوق منابع طبیعی

۵. حقوق محیط زیست و حقوق منابع طبیعی

۶. حقوق منابع طبیعی و حقوق بین المللی

بخش پنجم: نحوه رسیدگی به دعاوی

حقوق محیط زیست

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۱۷ ساعت

پیشنباز:

شماره درس: ۲۶

هدف: اهمیت روزافرون محیط‌زیست (اکولوژی) مطالعه حقوق آن را در رشته حقوق عمومی الزامی می‌کند

سرفصل دروس:

بخش اول: کلیات

۱. تاریخچه

۲. تعریف

۳. تقسیم بندی

۴. تاریخچه حقوق موضوع محیط‌زیست در ایران

۵. اداراتی که با حقوق محیط‌زیست سروکار دارند

بخش دوم: بررسی حقوق محیط‌زیست در مورد:

۱. هوا

۲. آبها و دریاها

۳. شهرها

۴. محیط‌های کاری

۵. تغذیه

۶. طب و بهداشت

۷. زنان و کودکان

۸. مدارس

بخش سوم: حقوق محیط‌زیست بین المللی

بخش چهارم: مراجع قضائی مربوط به حقوق محیط‌زیست

حقوق مخاصمات مسلحانه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشنباز:

شماره درس: ۲۷

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با سیر قواعد حاکم بر اصل توسل به زور و حقوق حاکم بر مخاصمات مسلحانه است.

سرفصل دروس:

۱. تحولات تاریخی اصل توسل به زور و منابع حقوق مخاصمات مسلحانه

۲. مخاصمات مسلحانه و حقوق قبل اجرا در آن

الف: شروع مخاصمات مسلحانه و آثار آن

ب: انواع مخاصمات مسلحانه و حقوق مربوط به آن

ج: نظامیان و غیرنظامیان

د: اسرا و مجرموں

ه: رفع بکارگیری روش‌های ضدانسانی

و: حقوق و وظایف دولتهاي متخاصل در مناطق اشغالی

۳. ضمانت اجرای عدم رعایت مقررات مخاصمات مسلحانه

الف: دادگاه‌های نظامی

۴. بی طرفی کامل و دخالت غیرمستقیم

۵. فعالیتهای بین‌المللی در جهت حفظ صلح و امنیت جمعی بین‌المللی

الف: حذف مخاصمات مسلحانه از صحنه بین‌المللی (پیمانها و قراردادهای صلح -

دفاع مشروع و...)

ب: راههای کمک به ازیان بردن مخاصمات مسلحانه (خلع سلاح - تقلیل سلاح -

نظرارت و کنترل بین‌المللی - عدم تعهد و آثار آن - توازن قوا و نقش آن در جلوگیری از

مخاصمات مسلحانه)

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ و آموزش عالی

تاریخ ۱۳۷۶/۱۱/۲۲

شماره ۲۲/۲۶۴۹

پیوست

بهترالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(اصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ و مورخ ۱۵/۲۵/۱۳۷۲ و ۱۱/۹/۱۳۷۲)

شورای عالی برنامه ریزی

آموزشی، حداقل و حداکثر واحدهای غیرضرور و ادامه شاخه‌های بعضی از رشته‌های تحصیلی،
از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن اصوبات قبلی لغو می‌گردد.

۱- دوره‌های کارداشتی حداقل ۶۲ و حداکثر ۲۲ واحد

۲- دوره‌های کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشته‌های مختلف فنی و مهندسی
حداکثر ۱۴۵ واحد)

۳- دوره‌های کارشناسی ناپروت. ته حداقل ۶۵ و حداکثر ۲۰ واحد
۴- دوره‌های کارشناسی ارشد ناپروت. ته حداقل ۲۸ و حداکثر ۲۲ واحد (که ازین تعداد ۴ تا ۱۵ واحد
اختصاص به پایان نامه دارد)

۵- دوره‌های کارشناسی ارشد پروت. ته حداقل ۱۲۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد
۶- دوره‌های دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۵ واحد (که ازین تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحدی تواند
در این صورت به رساله داشته باشد)

الف: گروه‌ای برنامه ریزی موتا. اند کایه برنامه‌های مصوب رشته‌های مربوط به خود ابررسی کرده
و با حداقل واحدهای غیر ضرور، سقف واحدهای در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده
فوق کاهش نمودند.

ب: این تقاضی واحدهای برنامه‌های جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ و بعد از
آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبیل آن نیز می‌توانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق
دهند، در این صورت تطبیق واحدهای دروس با برنامه‌های جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی
گروه یا کمیته تحصیلات تک رای موسسه ذی‌نظر باشد.

رأی هماره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ - شورای عالی برنامه ریزی درخصوص تقاضی واحدهای در مقاطع
مختلف تدبیری صحیح است به برخاسته اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی کلپایکانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

معاونت محترم وزارت بهداشت، نرمان و آموزش عالی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

۶- سید محمد کاظم نائینی

۲۱۹

دیر شورای عالی برنامه ریزی

(۱)

بمیری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و امور ارشاد

تاریخ ۲۵/۱۱/۱۴۷۴

شماره ۲۶۶۳

بیانی

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشاد
صوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۴۷۴/۱۱/۲۲

- ۱- گروههای برنامه ریزی موظفند حداقل طرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف، واحدها را تحدیم‌جاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند برآساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی دوسته ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۱- واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تأسیفی مجاز در برنامه جدید، گزارده باشند.
  - ۲- برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدهای ذی قوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشتمهای ۱۲۵ واحد برای دوره کارشناسی ارشاد ۲۲ واحد است.
  - ۳- آن دسته از دانشجویانی که در شمول بند ۲-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده آنها کمتر از حدمجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمیاب و واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برای برنامه جدید بگذارند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجو، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سهایی که در برنامه جدید باتعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجو آن نیسایارا قبل از تقدیمه است، برآسانه‌هایان تعداد واحد گذرانده شده از اوی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن در سهایی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویی که آن درس را نگذرانده‌است الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تقدیمه قبل از دوره مایی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی نایدیسته و کارشناسی ارشاد پیش-۲۵ گذراندن کایه دروس عمومی (صوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۴۷۴/۱۱/۲۰) شورای عالی برنامه ریزی (الزامی) است.

متن: جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۴۷۴/۱۱/۲۲ در بورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشاد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چشمی کلیه‌کاری

وزیر فرهنگ و امور ارشاد

رونوشت: معاونت مختار وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

دیباونت و تحریر آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس سازمان دانشگاه ازاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نمایند.

سید محمد کاظم نایینی

دستورالعمل برنامه ریزی